

# Työntekijän perehdytys työn opettaminen ja osaamisen varmistaminen



Juha Merjama  
040 752 5247  
juha.merjama@tapaturva.fi

**TAPATURVA**

Turvallisempien työympäristöjen puolesta jo vuodesta 2006

# Työturvallisuuslaki, 14§ (1/2)

## Työntekijälle annettava opetus ja ohjaus (1. mom.)

Työnantajan on annettava työntekijälle riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä sekä huolehdittava siitä, että työntekijän ammatillinen osaaminen ja työkokemus sekä muut hänen henkilökohtaiset edellytyksensä huomioon ottaen:

- 1) työntekijä perehdytetään riittävästi työhön, työpaikan työolosuhteisiin, työ- ja tuotantomenetelmiin, työssä käytettäviin työvälineisiin ja niiden oikeaan käyttöön sekä turvallisiin työtapoihin **erityisesti** ennen uuden työn tai tehtävän aloittamista tai työtehtävien muuttuessa sekä ennen uusien työvälineiden ja työ- tai tuotantomenetelmien käyttöön ottamista;
- 2) työntekijälle annetaan opetusta ja ohjausta työn haittojen ja vaarojen estämiseksi sekä työstä aiheutuvan turvallisuutta tai terveyttä uhkaavan haitan tai vaaran välttämiseksi;
- 3) työntekijälle annetaan opetusta ja ohjausta säätö-, puhdistus-, huolto- ja korjaustöiden sekä häiriö- ja poikkeustilanteiden varalta; ja
- 4) työntekijälle annettua opetusta ja ohjausta täydennetään tarvittaessa.

## Työturvallisuuslaki, 14§ (2/2)

### Työntekijälle annettava opetus ja ohjaus (2. mom.)

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä työntekijälle annettavasta opetuksesta ja ohjauksesta sekä kirjallisista työohjeista sekä niistä ammateista ja tehtävistä, joissa vaaditaan erityistä pätevyyttä, sekä tällaisen pätevyyden osoittamisesta. Pätevyyden osoittamiseksi hyväksytään myös ulkomailla suoritettu tutkinto, todistus tai muu koulutuksesta annettu asiakirja sen mukaisesti kuin siitä säädetään ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1093/2007) tai määrätään Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa.

# Tarkempia säädöksiä

## Esimerkkejä:

- Laki nuorista työntekijöistä (998/1993)
  - STMA nuorille työntekijöille sopivien kevyiden töiden esimerkkiluettelosta (189/2012)
  - STMA nuorille työntekijöille vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta (188/2012)
  - VA nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä (475/2006)
- Käyttöasetus (403/2008)
  - trukit, henkilönostimet, taakan kiinnittäminen asennuskäyttöön tarkoitettuun nosturiin, enintään 25 tnm torninosturi, nosturin henkilönostokori, telinetyöt
- Sähköturvallisuuslaki (1135/2016)

# Lakisääteinen perehdytys/opastus

Kuka saa kiinnittää taakan  
asennuskäyttöön tarkoitettuun  
nosturiin?  
Entä mitä vaatimuksia on 'ei  
asennuskäyttöön' tarkoitettuun  
nosturiin?



## Käyttöasetus 14a§: Työnantajan kirjallinen lupa (1. & 2. momentti)

Työntekijällä on oltava työnantajan kirjallinen lupa:

- 1) trukin käyttämiseen;
- 2) henkilönostimen ohjaamiseen;
- 3) taakan kiinnittämiseen asennuskäyttöön tarkoitettuun nosturiin.

Työnantajan on ennen 1 momentissa tarkoitetun luvan antamista varmistettava, että työntekijällä on riittävä kyky ja taito työvälineen turvalliseen käyttämiseen tai taakan kiinnittämiseen.

# Oppiminen

- Ihminen oppii/omaksuu yleensä vain 4-7 asiaa päivässä
- Kertaaminen ja itsenäinen ajattelu auttaa omaksumisessa. Jos oppia ei tarvitse heti:
  - ilman kertaamista/ajattelua iso osa ”opitusta” unohtuu lyhyen ajan sisällä
  - koulutuksen aikana kerratut asiat unohtuu muutamassa kuukaudessa
  - koulutuksena aikana + seuraavana päivänä .. 1-2 viikon sisällä kerratut säilyvät muistissa pitkään
- Oppimisessa auttaa, mm.:
  - motivaatio, kiinnostava aihe, harjoittelu/tekeminen itse, itselle soveltuva opetustapa
  - perustelu: ymmärrys/oivaltaminen parempi kuin ulkoa opettelu

## Opettamisen keinoja: teoriaopetus

- Ennakkoon asetetut oppimistavoitteet
- Mikä on paras koulutuksen kesto (muistaen 4-7 asian sääntö)?
  - 8 tunnin koulutus vrt. 2x 4h?
  - 8 tunnin koulutus vrt. 15 min 10 krt/vuosi (=> 2,5 h)?
  - 16 tuntia yhteen pötköön vai viikon välein?
- Opettajan/kouluttajan osaaminen ja tapa käydä asiat läpi => ymmärrys
- Haastaminen: kysyminen, (lyhyet) pohdintatehtävät
- Havainnollistavat esimerkit kuulijan todellisuudesta

## Opettamisen keinoja: teoriaopetus

- Keskittyminen aiheeseen: ei häiriötekijöitä (puhelin, sähköposti, ikkuna, häly jne.)
- Etäopetus: haastavaa mm. häiriötekijöiden vuoksi

### MULTIPASKING

(substantiivi)

*Tehdä samanaikaisesti montaa asiaa paskasti. Uuvuttaa tekijänsä, mistään ei tule valmista ja se keskeneräinenkin on ihan paskaa.*

*Vrt. multitasking*



## Opettamisen keinoja: turvavartit, turvatuokiot

- Lyhyt (n. 10-20 min) turvallisuusaiheinen opetus-/tiedotustilaisuus
- Ennalta suunniteltu
- Oma työnjohtaja vetäjänä
- Epämuodollinen, keskusteleva ja vuorovaikutteinen tilaisuus
- Pidetään esim. taukotuvassa tms. paikassa
- Kaikki osallistuvat ja ovat aktiivisia!
  - hiljaisten aktivointi, esim. kysymällä/keskustelemalla jälkikäteen
- Aihe ajankohtainen ja rajattu esim.: uusi kemikaali, jollakin tietyllä nostoapuvälineellä nostaminen, saman silmämääräinen tarkastaminen, sattuneen vaaratilanteen kuvaus, tapaturman korjaavat toimenpiteet, yksittäinen henkilönsuojain ja sen ominaisuudet jne.

# Opettamisen keinoja: käytännön opetus

## Käytännön opetus, työnopastus

1. Miksi tehdään 'juuri näin': teoria, perustelu
2. Näyttäminen, mielikuvaharjoittelu
3. Harjoittelu yhdessä
4. Tekeminen valvotusti
5. Tekeminen itsenäisesti, opastaja kuitenkin saatavilla

## Harjoittelu, ryhmätyöt

- Jokaiselle ryhmätyölle/harjoitteelle pitää olla oppimistavoite
- Ryhmätyöt ja harjoittelu pitää aina purkaa jälkikäteen väärin oppien minimoimiseksi
- Vievät purkuineen enemmän aikaa kuin teoriaopetus

# Työnopastaja

- Vapaaehtoinen
  - on saatavilla koko opetuksen ajan
- Osaaminen:
  - työ ja turvallisuus
  - yhteinen kieli
- Suhtautuminen:
  - tekee työn oikein
  - tekee työn turvallisesti
  - toimii esimerkkinä: käyttää tarvittavia suojaimia, oikeita työkaluja oikein jne.
  - selkeä ulosanti, osaa kertoa asian ymmärrettävästi ”opetettavan tasolla”
  - kärsivällinen
  - uskaltaa sanoa kiitokset ja risut

# Opastuksen/perehdytyksen varmentaminen

## Teoria

- Allekirjoitettu perehdytyslomake (sekä opastaja että opastettava)
  - täydennetään työuran edetessä
  - kuitataanko yksittäiset kohdat erikseen / vain lomake?
- Kirjallinen materiaali
  - voidaan todentaa sisältö jälkikäteen
  - kaikki asiat käydään läpi kaikkien kanssa (ei esim. unohduksia)
    - sisällön ei välttämättä tarvitse olla kaikille samanlainen (vrt. konkari/noviisi)
  - materiaalin oltava ajan tasalla, myös ajantasaisuus voitava todentaa
- Esihenkilö vastaa vaikei välttämättä itse perehdytä

# Opastuksen/perehdytyksen varmentaminen

## Työnopastus (käytäntö)

- Opettaminen ei riitä: voitava olla varma, että opastettava on ymmärtänyt **JA** toimii opastuksen mukaisesti. Esim.:
  - työnopastajan ”lausunto”
  - näyttökoe/-kokeet
  - teoriakoe
- Vakioitu (esim. aikaan perustuva) ei ota huomioon yksilöllisiä eroja
- Esihenkilö vastaa vaikka ei itse opettaisi/kuittaisi opastusta päättyneeksi



**Tapaturva Oy**  
Finnoonlaaksontie 2  
02270 Espoo

[www.tapaturva.fi](http://www.tapaturva.fi)

[www.tapaturva.fi/verkkokauppa](http://www.tapaturva.fi/verkkokauppa)

[www.facebook.com/tapaturva](https://www.facebook.com/tapaturva)

[www.linkedin.com/company/tapaturva](https://www.linkedin.com/company/tapaturva)

Turvallisuus on ammattitaitoa

**Kiitos!**

 **TAPATURVA**

© Tapaturva 2024

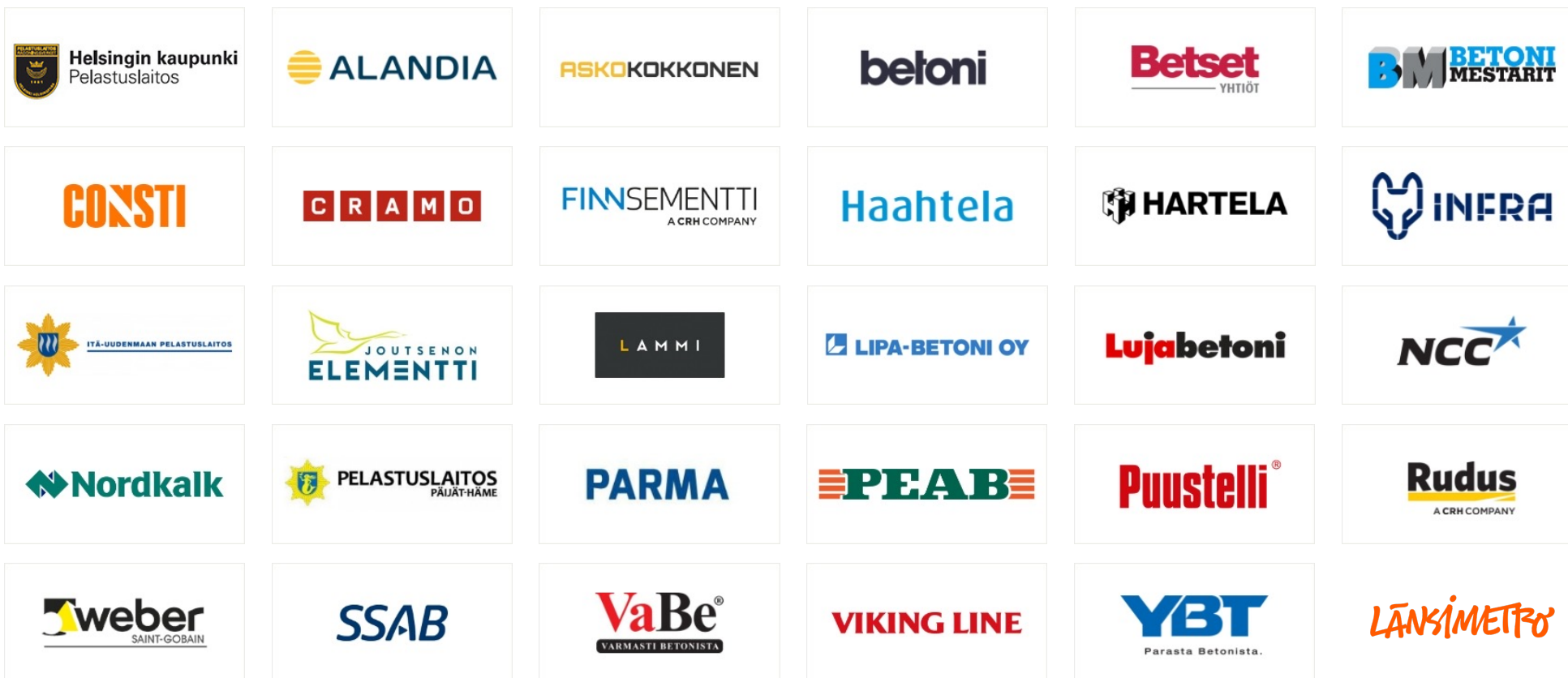


Tapaturvan muita palveluja

 **TAPATURVA**

© Tapaturva 2024

## Asiakkaitamme mm.:





# Tapaturvan palveluja



## KOULUTUKSET

Turvallisuus syntyy ymmärryksestä. Ohjeiden, menetelmien ja oikeiden työvälineiden kautta luodaan tapa toimia, joka suojaa kaikkien työntekoa ja terveyttä. Me autamme tekemään työympäristöstäsi turvallisen.



## MATERIAALIT JA OPAAIT

Materiaalimme ja oppaamme toimivat turvallisen työyhteisön tukena.

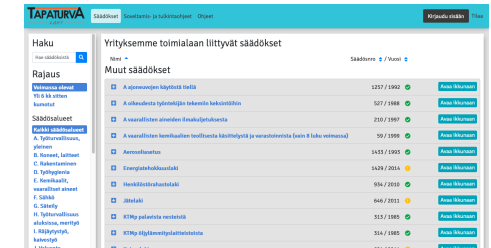
Tuotamme oppaita, koulutusaineistoja sekä digitaalisia sisältöjä suoraan asiakkaan käyttöön tai alihankintana esimerkiksi järjestöille.



## KARTOITUS JA KEHITTÄMINEN

Työtapaturma on harvoin vahinko, jota ei voisi ennakoida ja estää. Meidän tehtävämme on selvittää riskit ja auttaa kehittämään turvallisuutta. Turvallinen työympäristö on viihtyisä ja tehokas, ja työssään viihtyvä työntekijä on arvokas voimavara.

Kaikki palvelumme löydät  
[www.tapaturva.fi](http://www.tapaturva.fi)



## TAPATURVA LAKI -PALVELU

Helppokäyttöisen sähköisen palvelumme ansiosta lakisääteisesti näkyvillä pidettävät lait ja asetukset ovat aina esillä työpaikallasi, selkeästi ja ajan tasalla. Voit valita tarpeesi mukaan joko Tapaturva Laki (perus) tai Tapaturva Laki (kattava) -palvelun.

# Tapaturva Oy on työturvallisuuden asiantuntija

## Tahto ja taito

- Työturvallisuus on ajattelutapa. Se on itsestä ja muista välittämisen filosofia. Olemme toimineet turvallisempien työympäristöjen puolesta jo vuodesta 2006.
- Tapaturva on käytännön toimija, joka ei keskity ongelmien korjaamiseen vain yleisellä tasolla. Me tarjoamme oikeat ohjeet, menetelmät ja työvälineet vaarojen tunnistamiseen, hallintaan ja vaaratilanteiden minimointiin. Me parannamme työturvallisuutta pintaa syvemmältä.



 **TAPATURVA**

# Asiantuntijan esittely



## Juha Merjama

Toimitusjohtaja

040 752 5247

Juha Merjama on kokenut tapaturmien torjunnan ja työsuojelun ammattilainen. Hän on konetekniikan diplomi-insinööri ja aloittanut työturvallisuustyön jo 1990-luvun lopulla Työterveyslaitoksen työturvallisuusosastolla. Tapaturvan Oy:n Juha perusti 2006.

Juhan työsuojeluosaaminen kattaa lukemattomia aloja, rakentamisesta ruumiinavauksiin - teoriasta käytäntöön. Kun kokenut työsuojeluihminen ei tiedä jotain, hän kilauttaa – Juhalle.

Juhaan kiteytyy Tapaturva Oy:n motto: Elämäntehtävänä työturvallisuus.

[LinkedIn](#)